

Grösselova kaple v Hrádku nad Nisou

(2/2017)

(4/2017)

(6/2017)

Stěhování a obnova kaple proběhla v rámci projektu „Prezentace zapomenutých historických památek“, reg. č. CZ 11.2.45/0.0/0.0/16_012/0000395, podpořeného z EFRR, Fondu mikroprojektů Euroregionu Nisa, v rámci programu přeshraniční spolupráce Interreg V-A Česká republika – Polsko. Partnerem projektu bylo město Boleslawiec. Žadatel: Město Hrádek nad Nisou.

Grösselova kaple v Hrádku nad Nisou

Grösselova kaple nebo také Grösselův kříž, je velmi cennou památkou ze sklonku raného baroka, a to nejen pro město Hrádek nad Nisou. V roce 2017 byla přestěhována na nové místo a následně opravena tak, aby neztratila nic ze své historické hodnoty.

Památka typově patří mezi výklenkové kaple. Hlavní prvky jsou zhotoveny z tesaného pískovce. Jinak je kaple vyzděná z lomového kamene a z cihel a hlavně z boků a zezadu omítnutá. Omítnutý je i půlkruhový výklenek, ve kterém je umístěn dřevěný kříž.

Výklenek je rámován dvojicí bohatě profilovaných sloupů. Patky sloupů stojí na kvádrech zdobených diamantovou bosáží. Nad rovněž bohatě profilovanou římsou je půlkruhový fronton. Ve vrcholu je patka s piniovou šiškou, po stranách jsou patky zakončeny koulemi. Velmi zajímavé je nápisové pole, které se dochovalo v soklu mezi diamantovou bosáží. Na kamenné desce je text, který přibližuje historii kaple. V originále zní: SCHAU AN, O MENSCH! HIER HANGET VOR DEM SICH ALLES REGET / UND HAT DOCH KEINEN ORT, WO ER SEIN HAUPT HIENLEGET / DIR DAS LEBEN ZU ERWERBEN, MUS ICH HIER AM CREUTZE / STERBEN, ZU EHREN DEM BITTER LEIDEN UND STERBEN UNSERES HERREN JESU CHRISTI HAT DER EHRENGESCHÄTZTE HERR CHRISTOF GRÖSSEL BURGER UND UHRMANN IM STADTL GROTTAU SAMT SEINER EHEWIRTIN ELISABETHA DIE KAPELLE AUFERBAUEN LASSEN IM JAHRE XTI (1 697) DEN 21. NOVEMBER. Volně jej můžeme přeložit takto: „Pohled' člověče! Zde visí ten, před nímž se všichni snaží, a přesto nemá kam složit hlavu; abys ty mohl žít, musím já tu na kříži zemřít; ku počť hořkých muk a

(2/2017)

smrti našeho Pána Ježíše Krista nechal tuto kapli postavit vážený pan Christoph Grössel měšťan a forman v městečku Hrádku spolu se svou manželkou Elisabethou v roce 1697, 21. listopadu“.

V minulosti byl v půlkruhovém výklenku kaple ještě patrný nápis „Auf Dich Herr habe ich vertraut, mein Schicksal ist in deinen Händen. Ps. 30, 15.16. Převedeno do češtiny: V Tebe jsem důvěřoval, Pane, můj osud je ve tvých rukou. Žalm 30, 15, 16). Kaple byla původně pravděpodobně také polychromována. Protože barevnost nebylo možné identifikovat, jsou dnes omítky bílé.

(2/2017)

Jistou zajímavostí je to, že se do dnešních dnů dochoval náhrobní kámen manželů Christopa Kreschela a jeho ženy Anny Elisabethy – nachází se vně zadní stěny kostela sv. Bartoloměje.

Grösselova kaple je spolu s Rybářským kamenem (1565) nejstarší drobnou památkou v Hrádku. Manželé Grösselovi ji nechali postavit při dnešní Žitavské ulici. Kaple se tehdy nacházela u cesty mezi posledními dvěma stodolami. S rozšiřováním Hrádku směrem k Žitavě se kaple ocitla postupně mezi domy a později dokonce na soukromém pozemku. Ještě na konci 20. století byla z ulice viditelná. Vzrůstající túje jí ale postupně zakryly a tak tato zajímavá památka zůstala ukryta zrakům kolemjdoucích.

V roce 2015 nabídl majitel pozemku Městu Hrádek nad Nisou, že kapli věnuje, pokud bude přestěhována. Jako nové místo bylo vybráno nároží Nádražní a Žitavské ulice, tedy místo na stejné ulici, jen asi o 100 m blíže k centru města. Spolu s obnoveným podstávkovým domem Koník zde vzniklo zakoutí se dvěma zachráněnými památkami.

Kaple byla přestěhována v období od února do června roku 2017. Od původně plánovaného stěhování kaple vcelku s pomocí těžkého jeřábu bylo upuštěno pro jeho technickou i finanční náročnost. Kaple tedy byla postupně rozebírána a následně postavena na novém místě. Součástí prací bylo i ošetření pískovcových částí.

Práce probíhaly pod dohledem pracovníků Národního památkového ústavu.

(4/2017)